

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 16. De impedimento sanguinis attento iure naturæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

triennum, si contingat coniugē fugere ob alterius impotentiam, is nō potest cogi redire, donec *admissa impotentia obicitur*: lis decidatur argumento cap. Causam De probationibus: vbi viro negatur restitutio vxoris se monachā virginem profitentis, donec iudiciali sententia quid agi debeat decernatur. Pluribus tractat de hac re Sanchez disput. 112.

SEPTIMUM documentum est: Cum tres sint præcipuæ causæ impotentia, qua matrimonium dirimitur, ad quas ceteræ possunt reduci: frigiditas viri, arctitudo feminae, & maleficium contingens siue in vtroque coniuge, siue in altero tantum: restaurandum esse matrimonium quando experimento deprehenditur erratum esse in illius dissolutione. Siue facta sit ob viri frigiditatem: prout habetur ex 33. q. 1. cap. 1. & 2. atque ex cap. 1. & 5. De frigidis & maleficiatis: dum decernunt matrimonium dissolutum ratione frigiditatis viri, instaurandum esse si postea contingat eundem virum ad alias nuptias transire. Intellige cum matrimonij cōsummatione, prout intelligendum esse bene ostendit Sanchez lib. 7. disput. 99. num. 3. & 4. vbi plures alios citat: & totam eam rem plenius consequenter tractat. Siue facta sit dissolutio ob feminae arctitudinem, prout habetur ex cap. Fraternalitatis §. 2. De frigidis & maleficiatis, per hæc verba de quadam curialiquid tale contingit. Sententiam diuortij per errorem licet probabilem, nouimus esse prolatam, cum pateat ex postfacto, quod cognoscibilis erat illi, cuius simili commissetur, & ideo inter ipsam & primum virum dicimus matrimonium extitisse. Quare inter eam & præfatum Gu. matrimonium non esse censemus, eosque præcipimus ab inuicem separari. Ad cuius decreti plenam intelligentiam videndus est Sanchez in sequenti q. 2. Siue inter facta sit dissolutio ob impotentiam ex maleficio, non restaurari matrimonium, si maleficiatus secundum contractum consumet aut fornicetur, habetur ex cap. finali 33. quæst. 1. Id quod Sanchez ibidem quæst. 3. tractat, limitatque tribus exceptionibus. Prima est, quando sententia dissolutionis matrimonij non est legitime lata: tunc enim debet matrimonium instaurari (vt error sententiæ dissolutionis reparatur) donec adhibeantur omnia requisita ad dissolutionem, qualia sunt triennium experientia, & probationes legitimæ, seu quas ius ad id requirit: vt iuramenta coniugum & septimæ manus propinquorum, & inspectiones cum opus fuerit. Secunda est: si impotentia sit ad omnes (quod non contingit communiter) quia talis impotentia, eadem est ratio ac prouenientis ex frigiditate. Tertia est: si vir feminam, à qua ratione maleficii separatus est, fornicarie cognoscit: quia inde intelligitur impedimentum non fuisse perpetuum. Multa sunt quæ de eadem matrimonij restauratione tractat Sanchez in reliqua parte eiusd. disputationis, & duabus sequentibus: apud quem vt & alia, quæ tantum delibauimus accuratioris doctrinæ studiosus videre poterit.

CAPVT XV

De impedimento sanguinis attento iure nature.

SVMMARIVM.

- 110 Iure naturali consanguinitas impedit matrimonium: & quid sit consanguinitas.
- 111 Duplex linea consanguinitatis vtræque habens suos gradus, & quo modo.
- 112 Affinitas est consanguinitatis comes: & quo modo.
- 113 Tres modi quibus matrimonium illicitum esse potest de iure naturali.
- 114 Matrimonium contractum in 3. aut 4. gradu quomodo sit iure nature illicitum: & quomodo contractum in 1. vel 2. gradu.
- 115 Gradus in 18. cap. Leuitici prohibiti tanquam aduersantes rationi: & obiectio in contrariu in eiusd. solutione.
- 116 Iustæ causa dari non potest matrimonij patri, cum propria filia.
- 117 In alijs gradibus dari potest: & quæ.

Valerij Par. III. Tom. 3.

118 Patris cum filia matrimonium est iure nature non modo illicitum, sed etiam inualidum: & quo modo.

119 Diffultas, An idem sit dicendum de aliquibus alijs gradibus: vt de coniugio fratris cum sorore.

EX sanguine impedimentum matrimonij iure nature nascitur, quando illo iuncti, non reputantur duo, quantum ratio exegit vt per matrimonium fiant duo in carne vna, iuxta illud Genes. 2. Relinquet homo patrem & matrem, & adhærebit vxori suæ, & erunt duo in carne vna. Quibus verbis indicatur etiam naturali lege, matrimonijque institutione, homines per matrimonium debere alicui alteri adhæreere quam patri vel matri. Et confirmatur: quia ex natura matrimonij, mulier debet subdita esse viro, ac si mulier societas, tãquam ei par in matrimonij vsu ad liberorum procreationem. Talis autem subiectio vel societas inter parentes & filios aduersatur iuri naturali, declarato per quartum præceptum Decalogi: ex quo filij semper debent parentibus subiectionem, & reuerentiam quandam peculiarem, quæ cum vsu coniugij stare non potest. Id quod de seita pater in hoc primo consanguinitatis gradu & omnes Doctores vnanimi consensu admittant (vt notat Sanchez lib. 7. disput. 51. num. 7.) irritum esse iure nature matrimonium, quod in eo contrahitur.

Ad autem idem contingat in aliquibus alijs consanguinitatis aut affinitatis gradibus, difficultatem habet: quam ex professo tractare est scholastici instituti. Quæ autem ad institutum nostrum sufficere possent, paucis complectar aliquot propositionibus: quibus declaratur quando ex tali impedimento matrimonium sit naturali iure inualidum, aut saltem illicitum.

PRÆNOTANDVM est autem primo, consanguinitatē communiter definiiri tam à Theologis, quam à Iurisperitis, vt Sanchez meminit lib. 7. disput. 50. vinculum quod oritur inter illas personas, quæ ab eodem stipite seu parente propinquo descendunt carnali propagatione. Vbi aduerte non dici simpliciter ab eodem parente; sed ab eodem parente propinquo, eo quod consanguinitas deficiat tandem cum longius progreditur: nam alioqui omnes Adami filij, essent consanguinei. Quæ de re notat Sanchez in sequenti disput. 51. quæst. 2. Quarta autem esse debeat talis propinquitas, vt matrimonium per consanguinitatem reddatur inualidum (quod tradere nostri instituti est) spectato quidem nature iure, declarabitur in hoc capite: spectato vero iure Ecclesiastico, intelligi poterit ex dicendis in sequenti titulo de eadem consanguinitate, prout iure illo impedimentum est matrimonij.

PRÆNOTANDVM est secundo, duas institui lineas consanguinitatis, singulas continentes suos gradus, per quos de prædicta propinquitate cõstet, quanta sit. Prior linea dicitur recta; secundum quam multi ab vno sic descendunt, vt inter se vnus sit ab altero procreatus: vt pater, filius, nepos, pronepos, abnepos. Quæ eadem numero, dicitur descendentiū: quando à genitoribus ad genitos sit progressus: vt in exemplo proposito: ascendentiū vero quando contra, sit progressus à genitis ad genitores dicendo filius, pater, auus, proauus, abauus. Posterior linea est obliqua, seu collateralis, aut transfersa, secundum quã multi ab vno stipite, id est patre descendunt, originemque ducunt: vt duo fratres, filij ipsorum, duo nepotes eorundem fratrum: id est filij filiorum suorum & sic consequenter.

In iisdem autem lineis, ad instar scalarum, distinguuntur gradus: qui sunt habitudines distantia personarum in eis constitutarum; ex quibus cognoscitur quanta consanguinitatis distantia eadem personæ inter se differant. Nam vt in scala locus ille, in quo primum ponimus pedem, dicitur primus gradus scalæ, & locus in quo post illum proxime, dicitur secundus, & in quo tertio loco, dicitur tertius, & sic de cæteris: ita in linea consanguinitatis, & quæ est veluti scala ex pluribus personis subordinatis constituta: persona illa quæ primo loco occurrit, facit primum gradum: quæ secundo loco, secundum gradum: & sic deinceps.

Atque ita in recta linea descendentiū, quoniam stipes est pater vel mater: & persona quæ proxime occurrit descendendo, est filius vel filia, quæ vero secundo, nepos vel

nepos; quæ tertio, pronepos vel proneptis: quæ quarto abnepo vel abnepotis: in primo gradu est filius vel filia, & sic de alis. In linea vero ascendentium, quia stipites est filius vel filia, & proxime occurrunt pater vel mater; secundo vero loco auus vel auia; tertio abauus vel abauia; quarto proauus vel proauia: in primo gradu erunt pater & mater, & sic consequenter. Eadem ratione in linea laterali post stipitem, hoc est, patrem & matrem, primo occurrentes duo fratres, sunt in primo gradu: & secundo occurrentes duo nepotes, sunt in secundo gradu: & sic deinceps, quod plenius in sequenti titulo exponetur suo loco.

PRÆNOTANDVM est tertio, consanguinitatis comitem esse affinitatem: matrimonium quoque dirimentem, non modo iure Ecclesiastico, de quo in sequenti titulo, sed nonnunquam iure quoque naturali, in quo nunc versamur. Contingit autem affinitas inter eos qui inter se coniunguntur, non quidem per propagationem sanguinis, sed per unionem duorum in vnam carnem. Quia enim per carnalem copulam vir & femina fiunt vna caro: inde est quod consanguinei vnius illorum, efficiantur affines consanguineis alterius: nempe parentes, & fratres, ceterique consanguinei vxoris, efficiuntur affines mariti: & contra parentes & fratres ceterique consanguinei mariti, eodem modo efficiuntur affines vxoris; non autem consanguinei vnius coniugis, sunt affines consanguineis alterius: sed solum illi ipsi coniugi: idque taliter, vt in quo gradu sunt vni coniugi consanguinei, sunt in eodem, affines coniugi. Sic ergo qui consanguinitate pater est, aut frater, aut auus, aut nepos sponsi, pariter est sponsæ pater, aut frater, aut auus, aut nepos affinitate, & ita de cæteris, adeo ut cognito gradu consanguinitatis in quo quis coniungitur vxori, cognoscatur simul in quo gradu affinitatis coniunctus sit marito ipsius. Et vice versa cognito gradu in quo quis viro coniungitur consanguinitate, simul cognoscatur, in quo gradu affinitatis coniungatur vxori illius.

PRÆNOTANDVM est quarto, Matrimonium posse habere duplex impedimentum iure nature. Prius est, quod facit matrimonium illicitum sed non inualidum, id est, cum quo contrahentes, peccant quidem, sed matrimonium contractum non est inualidum. Huiusmodi est impedimentum mali finis, aut iniuriæ proximi. Sunt & omnia quæ dicuntur impedimenta minora, de quibus in sequenti titulo 3. Posterior est, quod reddit matrimonium tam illicitum quam inualidum: quale est omne impedimentum maius, quo cum faciat matrimonium inualidum simul reddit ipsum illicitum: quandoquidem si inualidum est, copula consequens erit fornicatio: & ita qui illud contrahunt, obligant se ad fornicationem: vnde manifestum est ipsum esse illicitum.

PRÆNOTANDVM est quinto, Matrimonium iure nature illicitum esse tribus modis: sicut ea quæ sunt contra ius nature, sunt in triplici differentia. Nam quædam ita sunt contra ius nature, vt ob nullam causam, nullamque circumstantiarum mutationem fieri possunt licita; vt mentiri, fornicari, odisse Deum, & cætera, quæ dicuntur intrinsece mala. Quædam vero sunt quidem contra ius nature, ex se considerata: tamen propter aliquam grauem causam, aut aliam circumstantiam, aliquando possunt licite fieri: vt occidere hominem, non reddere debitum, non stare promissis, non seruare votum Deo nuncupatum. Nam propter magnam necessitatem ista fiunt aliquando licita. Quædam denique sunt, quæ ratio naturalis docet minus honesta esse, minusque Reipub. vtilia: contraria vero, vt iustiora essentia sunt illa, in quibus proprie locum habet lex humana: quia cum lex nature ea non condemnet penitus, tanquam illicita lex humana constituens obseruanda esse: eorum contraria; efficit plane illicita. Huiusmodi sunt pluralitas beneficiorum incompatibilium in vno eodemque Clerico: venditio officiorum publicorum, & alia non pauca.

Quid tenendum sit de proposito consanguinitatis imp. dimensio, aliquot propositionibus explicatur.

PRIMA propositio his prænotatis sit, Gradus siue consanguinitatis, siue affinitatis iure tantum humano pro-

hibitos, vt tertiam & quartum effecere matrimonium iure naturali illicitum tertio modo, adeoque improprie: nempe illud efficiendo tantummodo minus licitum: eo nomine scilicet, quod ratio dicitur honestius & Reipub. vtilius esse cum talibus gradibus non contrahere matrimonium, quam contrahere, prout in sequentibus exponetur. Vnde fit, vt Superior, qui sine causa (quod Concil. Trident. sess. 24. cap. 5. De reform. matrim. prohibet) in iisdem gradibus dispensat, peccet tanquam conuersens ad id quod est minus licitum: et si dispensati, valide nihilominus contrahant, nisi in impetranda dispensatione vis sint subreptiones; quia, vt supponimus, per sufficientem potestatem Superioris sublatum est tale impedimentum.

SECUNDA propositio est: Primum & secundum gradum consanguinitatis & affinitatis effecere matrimonium iure nature illicitum secundo modo: hoc est, illicitum nisi interuenierit grauis causa illud contrahendi. Ad huius probationem facit, quod in citato cap. 5. Concil. Trident. præcipit, vt nunquam in secundo gradu dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam. Per quod satis indicat matrimonium in iisdem gradibus contractum, sic rationi aduersari, vt causa grauis possit illud iustificare. Censeri quoque potest facere, quod Leuitici 18. talia connubia prohibeantur tanquam aduersantia re & rationi. In eodem intelligitur, quod et si obligatio in lege Evangelica abstinentiæ matrimonio in talibus gradibus, non sit ex eo, quod prohiberi fuerit in lege veteri: tamen esse illicitum iure nature in illis contrahere: quia talis contractus pro libito sine peculiaribus circumstantiis cohonestantibus inuitus, indecentiam quamdam naturalem continet. Pro cuius pleniore intelligentia videri potest Sanchez De matrimonio libro 7. disput. 52 num. 6. 7. & 8.

Atque quod dicimus Leuitici 18. prohiberi connubia in 1. & 2. gradu cum consanguinitatis, tum affinitatis, patet: quia in recta linea consanguinitatis prohibetur matrimonium in secundo gradu; nempe aui cum nepote, & nepotis cum auia: & in linea collateralis, prohibetur matrimonium in primo gradu, nempe fratris cum sorore, siue ex vno siue ex vtroque parente: & in secundo matrimonium nepotis cum amita aut matertera. In recta vero linea affinitatis, prohibetur coniugium filij cum nouerca, & patris cum nura: itemque vitrici cum priuigna, vel cum eius filia: ac in obliqua, coniugium cum vxore fratris, & cum sorore vxoris hac viuentis, & cum vxore patris. Inter quæ coniugia contractum à patre cum filia priuignæ: & contractum à nepote cum vxore patris, est in secundo gradu, reliqua in primo. De coniugio patris cum propria filia, aut nepotis cum auia sua, non fit quidem ibi expressa mentio: sed cum par sit ratio illius, ac aliorum, quæ commemorantur, censendum est pariter prohibitum.

Quod autem addimus, eadem tanquam rationi aduersantia prohiberi: patet ex eo, quod ibidem habetur contrahentem tali prohibitioni, reuelare turpitudinem parentis vel propinqui. Quod est, tale matrimonium habere coniunctam turpitudinem: adeoque iure nature esse inhonestum, & per consequens illicitum: tanquam alienum à ratione. Accedit quod sub finem eiusdem capituli 18. habeatur, Deum propter eiusmodi peccata exterminasse gentes quæ antea fuerant in terra promissionis: nam ea obligabantur tantum ad legem nature.

Consequens est ex hac propositione, quæ statuitur coniugium in primo vel secundo gradu siue consanguinitatis siue affinitatis illicitum esse iure nature, non posse in illo; ne quidem à Papa dispensari: nisi interueniat causa legitima, quæ illud iustificet: cum alias maneat illicitum iure nature: neque humana dispensatio cadat in id quod illicitum est tali iure: cuius institutor est Deus, cuius decretum tollere nemo potest.

Sumitur ex eadem hac propositione ratio, cur ille qui incestum commisit in primo vel secundo gradu, debeat in confessione gradum illum exprimere. Contra eam vero potest obijci, quod in cap. Gaudemus De diuortis: infidelibus, qui contraxerunt in secundo gradu, quoad eos licito, permittatur vt ad fidem conuersi in eo matrimonio permaneant. Qui obiectioni respondendum est in ea interuenire iustam causam dispensandi cum illis, quæ in eodem cap.

atingitur, fœdorem nimirum Christianæ religionis & fidei: ne timore separationis, vir feminam, vel contra femina virum reuocet ab illius susceptione. Vbi aduerte obiter tale matrimonium dici licitum non quidem simpliciter: sed quoad eos, seu eorum opinione, quæ sicut & in multis alijs, erronea esse potest.

116. TERTIA propositio est: Nullam dari causam iustam contrahendi matrimonium inter patrem & filiam, aut inter matrem & filium. In hac facile consentiunt Theologi, propter naturæ legem singulorum cordibus impressam, qua abhorrent à tali matrimonio. Legendus est Socus in 4. *distinct.* 40. art. 3. Vbi quamuis reprehendat Caiet. tenentem propositionem hæc procedere, etiam in casu necessitatis propagandi generis humanum, vt quando in mundo tantum superesset pater & filia: attamen pro Caiet. ipso aperte facit, quod Genes. 19. filia Loth. etiam si existimarent se in mundo solas superesse, certo tamen sciebant patrem suum nunquam esse illis confensurum in eo incestu, nisi ipsum inebriassent: quemadmodum notatum est à D. August. in lib. 22. contra Faustum cap. 43. & 44. Vnde factum illud Loth omnino damnatur in cap. Sexto die, §. Legimus, *distin.* 35. & in cap. Inebriauerunt 15. quæst. prima: vbi tamen excusatur à culpa sui criminis, ob defectum vsus rationis, quæ ebrius patiebatur. Quo circa tale matrimonium illicitum est primo modo, ex *traditis num.* 113. ac proinde ita illicitum, vt nulla ex causa sit dispensabile.

117. QUARTA propositio est: In alijs gradibus etiam primis, posse dari causam propter quam contractum in eis matrimonium cessatur licitum. Probatur, quia cum in mundo tantum essent fratres & sorores initio generis humani, huius propagatio, sufficiens causa fuit cur licuerit fratribus sorores accipere in coniuges, quemadmodum D. Augustinus attingit relatus in cap. Cum igitur 35. quæst. prima. Quod idem est de ceteris consanguineis iudicium: cum post patrem & filium, proximus omnium gradus sit inter fratrem & sororem. Iam causæ propter quas in talibus gradibus matrimonium licitum, atque adeo dispensabile iudicari possit, sunt tres. Prima est necessitas, nempe cum non potest haberi alia vxor vt accidit in mundi initio. Et quamuis talis necessitas iam non habeat locum in priuatis personis, potest tamen aliquando haberi in magno Principe, qui nequit aliam inuenire vxorem præter consanguineam, quæ ipsius dignitate respondeat. Secunda est, vt seruatur vera religio: mulieres enim facile peruertunt corda virorum vt docuit exemplum Salomonis: ob quam causam parentes Iacobi ei præceperunt Genes. 28. ne acciperet vxorem de filiabus Canaan, sed de filiabus Laban auunculi sui. Tertia est conseruatio pacis & amicitia, præsertim inter propinquos. Ob quam causam idem Iacob Genes. 29. accepit duas sorores in vxores, quod prohibetur Leuit. 18. Id enim fecit iussu Laban, ne lis inter eos oriretur.

118. QUINTA propositio est: Matrimonium patris cum filia, non modo illicitum, sed etiam inualidum esse iure naturæ. Huius ratio sumitur ex prima institutione matrimonij, facta à Deo in Paradiso. Ita enim institutum esse tunc matrimonium, vt posset esse sacramentum nouæ legis, nempe sensibile signum repræsentans coniunctionem Christi cum Ecclesia, ex cap. 5. epistolæ ad Ephes. Ad quem finem duo erant necessaria, quæ explicantur Genes. 2. Alterum est, vt homo in matrimonio relinquat patrem & matrem. Cui rei omnino repugnat vt persona coniungatur per matrimonium cum patre vel matre. Alterum est, vt per matrimonium coniuges efficiantur vna caro (ac proinde antea nõ fuerint: sicut nec Christus ante incarnationem, fuit nobiscum vna caro) cui etiam rei omnino repugnat matrimonium cum proprio parente: quando quidem proles ante tale matrimonium est re ipsa vna caro cum parente, quia est ex semine sanguineque eius. Itaque gradus eiusmodi dicitur iure naturali efficere matrimonium inualidum: non quod rationeli natura id cognoscatur, sed quia eo ipso quod institutum est matrimonium: illi ab exordio mundi adiuncta est talis proprietates, sicut sunt & aliæ, quæ tanquam protectæ à diuina lege naturalis, ei naturaliter conuenire dicuntur, quales sunt requirere contrahentium consensum: non posse esse nisi vnius cum vna: nec admittere secundam vxorem vel secundum

maritum priore adhuc viuente. Vnde infertur tale matrimonium nullo modo posse Ecclesiæ autoritate fieri validum, sicut nec licitum.

An idem dici debeat de matrimonio in secundo gradu consanguinitatis secundum rectam lineam, quale est aui cum nepte: & in primo gradu: siue consanguinitatis secundum lineam lateralem, quale est fratris cum sorore: siue affinitatis secundum rectam lineam, quale est nouerca cum priuigno: controuersia est inter Theologos, quam late tractat Sanchez lib. 7. *disput.* 52. *anum. nono* Nobis sufficere potest, quod etsi pars affirmans videatur securior, negantem tamen in quam plures idem citat n. 10. non carere probabilitate, quia si tale matrimonium sit inualidum iure naturæ, id erit vel quia est eodem iure illicitum, vel quia matrimonij proprietates illi repugnat: sicut dictum est de matrimonio inter parentem & prolem propriam. At prius dici non potest: quia quamuis fieri non possit vt matrimonium inualidum sit, quin simul sit illicitum, cum copula ipsum subsequens, sit fornicatio (ideoque illud contrahentes obligent se ad perpetuam fornicationem) sæpe tamen contingit matrimonium esse illicitum, non item esse inualidum: vt quando quis illud contrahit malo fine, vel cum hæretica, aut Iudæa, aut Pagana, vel post facta sponsalia cum vna, contrahitur matrimonium cum alia, vel post factum simplex votum castitatis, vel denique contra iustam patris voluntatem, vt fecit Esau Genes. 28.

Nec etiam necesse est posterius dici: quia derelinquere patrem & matrem magis est proprium matrimonio, quam derelinquere alios parentes: cum per illud magis expresse significetur id quod spectat ad Christi cum Ecclesia coniunctionem, indicatum verbis illis Ioann. 6. Exiui à Patre, & ueni in mundum. Deinde frater & soror non sunt re ipsa vna caro: quia frater non descendit à sorore, nec soror à fratre: nec item neptis cum auo est vna caro proxime & per se, sed solum remota, & per accidens: vt patet ex eo, quod filius esse possit etiam nunquam habuerit auum, quemadmodum contigit filiis Adæ. Videri potest Caiet. 2. 2. quæst. 154. art. 9. circa responsum ad 3. vbi eandem partem negantem tuetur: ex eaque concludit posse Papam, iusta scilicet de causa, cum omnibus personis coniunctis dispensare vt matrimonium contrahant, nisi cum patre & filia, & cum matre & filio. Quamquam non est vsitatum in Ecclesia vt dispensatio detur in gradibus illis, de quibus controuersiam esse dicimus. Vnde magnam probabilitatem accipit sententia contraria, hoc est, in eis matrimonium iure naturæ esse irritum, quam idem Sanchez sequitur, aliquot alios in sequenti num. 11. pro ea citans, inter quos est Gregor. à Valentia tomo 4. *disput.* 10. quæst. 5. puncto 3. cum agit de cognatione, versu Sed tamen contraria sententia. Nihil autem referre videtur utramuis quis sequatur.

De ceteris autem gradibus nulla est controuersia, quia in linea recta vix contingere potest vt ab aui sit aptus matrimonio contrahendo cum propterea: & in linea laterali infra primum gradum Ecclesia dispensare solet: etiam in secundo gradu: licet id fieri debeat tantum inter magnos Principes, & ob publicam vtilitatem ex Concil. Trid. sess. 24. De reformat. matrimonij cap. 5. in fine.

TITVLVS SECVNDVS.

De maioribus matrimonij impedimentis quæ iuris sunt Ecclesiastici.

Qvod Ecclesia possit impedimenta matrimonio apponere, quibus reddatur inualidum, certum est de fide ex Concil. Triden. sess. 24. can. 4. Pro quo facit ratio: quia dubium non est, quin pro varietate temporum & circumstantiarum, oporteat matrimonium alio atq; alio modo contrahi, vt ad cõmune Christianæ Reipub. bonum conducatur: ad quod tãquam ad finem instituitur. Quocirca penes eum qui Reipub. Christianæ præ est, Summum Pontificem inquam (cuius est tali bono consulere ex Christi commissione data Matth. 16.) esse potestatem, quando cõmune bonum exigit determinandi conditiones, cum quibus aut sine quibus matrimonium contrahi

nequeat valide. Id quod est matrimonio impedimenta apponere.

Obijcienti autem Deum instituisse matrimonium: & id eo impedimenta quæ ipse non apposuit auctoritatem humanam non posse apponere: respondendum est, quod cum Deus matrimonium instituerit in bonum Reip. Christianæ, noluisse illud firmum aut licitum esse, nisi ijs conditionibus, & eo modo contractum, quo ad idem bonum expedit secundum iudicium Ecclesiæ. De qua re videri potest Gregor. à Valent. *disput. 10. quest. 5. puncto primo.* ac etiam Thomas Sanchez *lib. 7. De matrim. disput. prima.* Quot autem & quæ sint istiusmodi impedimenta declaratur his verbis:

*Ordo sacer, votum, nec non sponsalia firma,
Atque duplex crimen, quadruplex cognitio, raptus,
Sibarisima deest, etas, testes, Parochusve.*

Quorum trium versuum singulis, tria impedimenta continentur, de quibus eodem ordine quo in illis proponuntur dicemus.

CAPVT XVII.

De impedimentis Ordinis sacri, & voti.

S V M M A R I V M.

- 120 Iure canonico, sacros Ordines suscipere impeditur matrimonio iuncto iure naturali non item.
- 121 Dux conditiones requisite ut talis impedimentum habeat locum.
- 122 Explicatio difficultatis, An ille qui post contractum matrimonium sed nondum consummatum suscepit sacrum Ordinem tenetur iugiter religionem, & possit ad id cogi.
- 123 Solum votum solemne, est impedimentum matrimonij: idque de iure tantum Ecclesiastico.
- 124 Causa inducendi talis impedimenti.
- 125 Responso ad fundamentum diuini per votum solemne matrimonium irritari diuino.

120.

EV M qui iam Presbyter est aut Diaconus aut Subdiaconus, si matrimonium celebrare attemptet, illud esse inualidum (quod Sanchez tractat *lib. 7. disput. 28. quest. priore*) habetur ex cap. Presbyteris *dist. 27.* & ex cap. 1. De Clericis coniugatis, & ex cap. item 1. Qui Clerici vel vouentes, & ex cap. vnic. De votis *n. 6.* & ex Concil. Trid. *sess. 24. can. 9.* atque attentantes, ipso facto in excommunicationem incurrere, habetur ex Clementina vnica De consanguinitate (cuius explicatio in Sanchez persequitur *lib. 7. disput. 48.*) & fieri irregulares, iuxta cap. 1. & 2. Qui Clerici vel vouentes. De qua re idem author in sequenti *disput. 49. & 85.*

Impedimentum autem istud non esse iuris naturæ, sed tantum iuris Ecclesiastici (pro quo auctores magno numero Sanchez *ref. ut in eodem lib. disput. 28. num. 11.*) probatur: quia nec est iuris naturæ ratione Ordinis: ut argumento est quod Græci coniugati suscipiant sacros Ordines: & aliquando Subdiaconos contraxerunt, habetur ex cap. Antetriumium *dist. 1.* & Episcopum olim dispensare potuisse ut Diaconi post ordinationem acciperent vxores, ex cap. Diaconi *dist. 8.* Nec item ratione voti annexi sacro Ordini: quia annexum est, sicut & obligatio recitandi horas canonicas, ex Ecclesiæ institutione, quoad solemnitatem illius: per quam tale matrimonium inualidum redditur ex ante citato cap. vnic. Inde est enim, cur si implex votum castitatis, ut *ibidem dicitur*, non reddat matrimonium inualidum: nempe quod careat solemnitate: alioqui habens cætera, quibus ad continentiam adstringat. Adde quod sacro Ordini ex probabiliore sententia, annexa sit continentia iure tantum Ecclesiastico: de quo videndus est Sanchez *lib. 7. disput. 27.* vbi late quæ ad eam rem pertinent, persequitur, pro scholastico instituto, ad quod ea pertinet.

121.

Dux vero conditiones requiruntur ut impedimentum istud locum habeat: prior est, ut ille qui accipit Ordinem sacrum, habeat vsum rationis: ante quem, si quis ordinetur,

quamuis characterem accipiat, valideque ordinetur, non obligatur ad continentiam. Quia in re vt vix contingente in praxi, non immorabimur. Videri potest Sanchez alios citans in eodem libro *septimo disput. 30.* Illa vero fundatur potissimum in eo, quod votum siue sit expressum, siue tacitum, requirat plenum rationis vsum. Quod si quis iam compos quidem rationis: sed nondum pubes ordinetur, possit matrimonium inire si nolit in Ordine perseverare: apud eundem ibidem videri potest. Fundamentum vero est, quod cum votum solemne emissum in religione ante pubertatem inualidum sit, erit etiam emissum in susceptione sacri Ordinis.

Posterior conditio est, ut ille sacrum Ordinem sponte suscipiat: nam qui inuitus suscipit per metum cadentem in constantem virum quantumvis vere ordinetur, non obligatur ad castitatem, prout idem Sanchez ex instituto docet in *preced. disput. 29.* Fundamentum est autem, quod votum etiam expressum (& multo magis tacitum quale est sacrum ordinem suscipientis) irritum sit, si per metum cadentem in constantem virum emittatur, ex cap. 1. & cap. Cum dilectus, De his quæ vi. Hincque idem author alijs citatis infert, sic ordinatum si nolit uti Ordine, licite contrahere matrimonium, nec teneri ad recitationem horarum canonicarum. Secus si initiationem suam ratificet verbo, aut facto: vt vtens, etiam sit tantum semel, Ordine accepto. Itemque si iusta fuerit compulsa, vt si virgente necessitate Prælati aliquem suum Clericum iusto præcepto compellat ad sacros Ordines promoueri: quia nullam in eo patitur iniuriam.

Occurrit autem dubium, An si quis post contractum matrimonium nec consummatum, sacros Ordines suscipiat, teneatur religionem ingredi: quod ei licet, prout habitum est in *precedenti num. 37.* Atque pro parte affirmante facit, quod talis, qui castitatem vouit, non possit eam seruare nisi religionem approbatam ingrediatur. Cum enim vinculum matrimonij perseveret, tenebitur reddere coniugale debitum, quantumcumque illud exigere non possit. Pro quo videri possunt quæ habet Sanchez *disput. 99. num. 39. & 40.* vt doceat, cum ob impotentiam coeundi matrimonium dissolutum fuerit, si post deprehendatur impotentiam fuisse tantum temporariam in viro qui interea suscepit sacros ordines, ipsum esse restituendum repetenti. Verumtamen partem negantem valde probabilem facit: quod inuitum nec à Deo vocatum compelli ad ingressum religionis, sit valde durum non modo ipsi ingredienti, sed etiam religioni, quæ illum patietur difficilem & ineptum ad militandum in ea Christo, qui voluntarium sibi eligit militem, vt dicitur *15. quæst. 1. c.* Non est. Vnde sub finem Extrauagantis Ioan. 22 quæ incipit Antiquæ, talis præcipitur instanter ab Episcopo moneri & induci ad huiusmodi ingressum, si que renuerit adimplere, & spona infirmiter petendo matrimonij consummationem, ad eam compellatur per censuram Ecclesiasticam: vbi glossa verbo *renuerit*, idem annotat contra Hostiensensem, qui sensum talem cogendum esse ad ingressum religionis.

QUOD ATTINET ad votum: vt matrimonium reddat inualidum, debet esse solemne castitatis in religione approbata ab Ecclesia, quod professio dicitur. Atque tale iure diuino irritare matrimonium, sententia est plurimorum, quos Sanchez refert *lib. 7. disput. 26. num. 2.* quam sequens Henriquez *lib. 12. cap. 5. §. 3.* Illius fundamentum in hoc ponit, quod professio ipsa cum sit perfecta traditio acceptata, ac spiritaliter matrimonium animæ cum Christo: impedit ne quis violata priori acque nobiliori traditione, possit se simul tradere vxori. Præterea quod professus tradendo se Deo, & Prælato acceptanti nomine Dei, à se abdicet non tantum corporis vsum, sed etiam potestatem vtendi: ita vt ipse numereur inter eos qui Matth. 19. dicuntur se castrasse propter regnum caelorum.

Verum hoc quoque impedimentum, sicut præcedens, tantum esse de iure Ecclesiastico, sentit idem Sanchez pluribus alijs citatis in eadem *disput. 26.* sub finem: nec immerito, quoniam id aperte sequitur ex eo quod statuitur in c. Rursus, Qui Clerici vel vouentes: nempe votum si implex castitatis non minus obligare apud Deum quam solemne votum; non dirimere tamen matrimonium contractum, quamuis

impediatur

REGINA
DE
PRACTICA
ORDINIS
EV